
Bruk ordet fosterantallsreduksjon

SPRÅKSPALTEN

TILDE BROCH ØSTBORG

tilde.ostborg@gmail.com

Tilde Broch Østborg er overlege ved Kvinneklinikken, Stavanger universitetssjukehus.

LIV ARIANE AUGESTAD

Liv Ariane Augestad er ph.d., legevaktlege og førsteamanuensis ved Avdeling for helseledelse og helseøkonomi, Universitetet i Oslo. Hun arbeider med helseprioriteringer og måling av livskvalitet.

MATHIAS BARRA

Mathias Barra er ph.d. i matematisk logikk og seniorforsker ved Avdeling for helsetjenesteforskning (HØKH), Akershus universitetssykehus. Han arbeider med livskvalitetsforskning, matematisk modellering, helseøkonomi og bioetikk.

De siste årene har nyordet *tvillingabort* dukket opp for å beskrive det som oftest kalles *fosterreduksjon*. Vi argumenterer for at *fosterantallsreduksjon* er beste fagterm for inngrepet.

Illustrasjonsfoto: Science Photo Library / NTB Scanpix

Fosterantallsreduksjon utføres relativt sjelden i Norge (1). Ettersom prosedyren både er aktuell og kontroversiell, er det formålstjenlig med en nøytral og beskrivende begrepsbruk. Vi gjør her rede for hvorfor prosedyren bør benevnes *fosterantallsreduksjon*.

Fosterreduksjon og tvillingabort er misvisende

Fosterreduksjon er et uheldig og upresist begrep. Det er ikke størrelsen på et foster som reduseres (2), men antallet fostre i livmoren. *Tvillingabort* passer enda dårligere. Termen er upresis både fordi den bedre beskriver fullstendig avbrudd av et tvillingsvangerskap og fordi prosedyren også utføres ved svangerskap med flere enn to fostre i livmoren (3). I slike tilfeller blir prefikset *tvilling* direkte misvisende. NCSP-kodeverket har siden 2001 benyttet kodene *MAJ00 Reduksjon av fosterantall med ett foster* og *MAJ10 Reduksjon av fosterantall med mer enn ett foster* (1, 4). Begrepet fosterantallsreduksjon er dekkende for begge situasjonene.

Det Norske Akademis ordbok har hatt *fosterreduksjon* som oppslagsord siden 4.2.2014, da det ble tatt inn etter en nyorddugnad (personlig meddelelse). Vi legger merke til at setningen som i ordboken illustrerer hvordan ordet brukes lyder «'fosterreduksjon' kan beskrives som en eufemisme. Finnes det noe bedre?». Noen argumenterer for at fosterantallsreduksjon er en eufemisme eller kan virke dehumaniserende (2, 5). En løsning kan da være å nytte *abort ved fosterantallsreduksjon* dersom konteksten gjør dette til et poeng.

Bedre samsvar med andre språk

Fosterantallsreduksjon samsvarer også godt med anbefalt engelsk benevning, *multifetal pregnancy reduction* (6, 7). Direkte oversatt blir dette *flerlingsvangerskapsreduksjon*, som også peker på at det ikke er et foster som reduseres, men et antall. Videre har Det Etske Råd i Danmark i 2016 anbefalt termen *fosterantallsreduksjon* (8). Dette er det eneste stedet vi kjenner til at begrepet har vært behandlet innen vår språkfamilie.

Rådet for legeetikk og Legeforeningen sluttet seg til den danske anbefalingen i sine høringssvar om emnet i april 2019 (9, 10). Videre viser et søk i mediearkivet Retriever at *fosterantallsreduksjon* gir et tosifret antall treff i ulike medier og fagpresse. Også de som har vært kritiske til fosterreduksjon – både ordet og praksisen – ser ut til å foretrekke *fosterantallsreduksjon* (11).

Hovedproblemet er at ordet er langt og konsonantrikt, og det er mulig at *fosterantallsreduksjon* noen ganger vil forkortes til fosterreduksjon, særlig i tale. Dersom *fosterreduksjon* består som en kortform ved siden av fagtermen, synes vi likevel det vil være en forbedring i forhold til dagens situasjon.

Nøytral og deskriptiv nomenklatur

Vi foreslår at *fosterantallsreduksjon* heretter benyttes på norsk når noen, men ikke alle, fostre aborteres. Uavhengig av hvilke etiske eller medisinske betraktninger man gjør seg om inngrepet er alle tjent med en nøytral nomenklatur som er deskriptiv for prosedyren.

LITTERATUR

1. Nasjonal behandlingstjeneste for avansert invasiv fostermedisin. Årsrapporter NSFM. Trondheim: St. Olavs hospital HF, 2019. <https://forskningsprosjekter.ihelse.net/senter/rapport/NB-HMN-01/2018> Lest 4.6.2019.
2. Pedersen R. Om «fosterreduksjon». Dagens Medicin 11.2.2014. <https://www.dagensmedisin.no/artikler/2014/02/11/om-fosterreduksjon/> Lest 7.4.2019.
3. Evans MI, Andriole S, Britt DW. Fetal reduction: 25 years' experience. *Fetal Diagn Ther* 2014; 35: 69–82. [PubMed][CrossRef]
4. Direktoratet for e-Helse. Prosedyrekodeverkene (Kodeverk for medisinske, kirurgiske og radiologiske prosedyrer, NCMP, NCSP og NCRP). <https://ehelse.no/standarder-kodeverk-og-referanse katalog/helsefaglige-kodeverk/prosedyrekodeverkene-kodeverk-for-medisinske-kirurgiske-og-radiologiske-prosedyrer-ncmp-ncsp-og-ncrp> Lest 4.5.2019.

5. Nortvedt P. Kan tvillingabort forsvares etisk? *Sykepleien* 2019; 107: e-76319.
6. Berkowitz RL, Lynch L. Selective reduction: an unfortunate misnomer. *Obstet Gynecol* 1990; 75: 873–4. [PubMed]
7. The American College of Obstetricians and Gynecologists' Committee on Ethics. Multifetal Pregnancy Reduction – ACOG. <https://www.acog.org/Clinical-Guidance-and-Publications/Committee-Opinions/Committee-on-Ethics/Multifetal-Pregnancy-Reduction> Lest 1.2.2019.
8. Greisen G. Det Etske Råds udtalelse om fosterantallsreduktion. København: Det Etske Råd, 2016. <http://www.etiskraad.dk/etiske-temaer/abort-og-fosterdiagnostik/publikationer/udtalelse-om-fosterantallsreduktion-2016> Lest 4.6.2019.
9. Høring av forslag til endringer i abortloven – fosterreduksjon. Oslo: Rådet for legeetikk, 2019. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-av-forslag-til-endringer-i-abortloven---fosterreduksjon/id2629710/> Lest 4.6.2019.
10. Høring – Forslag til endringer i abortloven – fosterreduksjon. Oslo: Den Norske Legeforening, 2019. <https://beta.legeforeningen.no/hoeringer/interne/2019/forslag-til-endringer-i-abortloven-fosterreduksjon/hoeringsuttalelse/> Lest 4.6.2019.
11. Nortvedt P. Fosterantallsreduksjon er forskjellig fra selvbestemt abort. *Sykepleien* 3.5.2019. <https://sykepleien.no/meninger/innspill/2019/05/fosterantallsreduksjon-er-forskjellig-fra-selvbestemt-abort> Lest 6.5.2019.

Publisert: 21. oktober 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0409
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 22. juni 2026.